

DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. **Delimitacja Obszarów Wiejskich (DOW)** do celów statystycznych, została opracowana przez Główny Urząd Statystyczny.

2. Celem DOW jest zapewnienie jednolitej prezentacji wyników badań statystycznych statystyki publicznej, dotyczących obszarów wiejskich. Zastosowanie Delimitacji umożliwi szczegółowe prezentowanie danych na temat obszarów wiejskich, z podkreśleniem ich różnorodności.

3. DOW opracowana jest z wykorzystaniem typologii Funkcjonalnych Obszarów Miejskich (FUA; ang. Functional Urban Areas), wprowadzonej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2391 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 w odniesieniu do typologii terytorialnych (Tercet) (Dz. Urz. UE L 350 z 29 grudnia 2017).

FUA obejmują miasta i ich strefy dojazdów do pracy. Podziału obszarów wiejskich (gmin wiejskich oraz obszarów wiejskich w gminach miejsko-wiejskich – symbol rodzaju jednostki TERYT, odpowiednio 2 i 5) dokonano z uwzględnieniem oddziaływania na nie dużych miast.

4. Delimitacja obejmuje: poziom 1., który odnosi się do lokalizacji obszaru względem FUA miast liczących co najmniej 150 tys. lub FUA miast wojewódzkich; poziom 2. odnosi się do wartości gęstości zaludnienia obszarów wiejskich.

Poziom 1.	Poziom 2.
Aglomeracyjne	małej gęstości
	dużej gęstości
Pozaaglomeracyjne	małej gęstości
	dużej gęstości

W nowej delimitacji wyróżniono następujące grupy obszarów:

- aglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się w granicach FUA miast wojewódzkich lub w granicach FUA pozostałych miast, liczących co najmniej 150 tysięcy mieszkańców:
 - aglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia większej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski,
 - aglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski;
- pozaaglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się poza granicami FUA miast wojewódzkich lub poza granicami FUA pozostałych miast liczących co najmniej 150 tysięcy mieszkańców:
 - pozaaglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia większej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski,
 - pozaaglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski.

5. Do grupy miast powyżej 150 tys. mieszkańców zakwalifikowano 25 ośrodków. Średnia gęstość zaludnienia w 2022 r. (Bank Danych Lokalnych GUS) wyniosła 121 osób/km², a próg 1/3 średniej gęstości zaludnienia przyjęto na poziomie 40 osób/km².

6. W bieżącej edycji Rocznika przedstawiono wybrane zagadnienia według Delimitacji Obszarów Wiejskich. W pracach rozwojowych przewidziana jest prezentacja zjawisk w ww. układzie w systemach, bazach oraz opracowaniach i analizach statystycznych.

DELIMITATION OF RURAL AREAS

1. **The Delimitation of Rural Areas (DOW)** for statistical purposes, developed by the Statistics Poland.

2. The purpose of the DOW is to ensure a consistent presentation of the results of statistical surveys on rural areas. The use of the DOW will enable detailed presentation of data on rural areas, emphasising their diversity.

3. The DOW is developed using the typology of Functional Urban Areas (FUA), introduced by Regulation (EU) 2017/2391 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 amending Regulation (EC) No 1059/2003 as regards territorial typologies (Tercet) (Official Journal of the EU L 350, 29 December 2017).

The FUA include cities and their commuting zones. The delimitation of rural gminas (rural gminas and rural areas in urban-rural gminas – symbol of the type unit TERYT, 2 and 5 respectively) have been taking into account the impact of large cities.

4. The delimitation includes: level 1, which refers to the location of the area in relation to the FUA of cities of at least 150,000 or the FUA of seats of voivodships; level 2, which refers to the value of the population density of rural areas.

level 2.	level 2.
Agglomeration areas	Low density
	High density
Non-agglomeration areas	Low density
	High density

The new delimitation distinguishes the following groups of areas:

- agglomeration** – rural areas located within the FUA of seats of voivodships or within the FUA of other cities with at least 150,000 persons:
 - agglomeration high density** – meet both criteria: they are in agglomeration areas and has population density higher than the average population density for Poland,
 - agglomeration low density** – they are in agglomeration areas and has population density equal to or lower than the average population density for Poland;
 - non-agglomeration** – rural areas located outside the FUA of voivodship cities or outside the FUA of other cities with at least 150,000 persons:
 - non-agglomeration high density** – they are located outside of the FUA, and have population density higher than 1/3 of the population density for Poland,
 - non-agglomeration low density** – they are located outside of the FUA, and have population density equal to or lower than 1/3 of the population density for Poland.
5. The group of cities with more than 150,000 persons includes 25 cities. Average population density in 2022 (Statistics Poland Local Data Bank; BDL) was 121 persons/km². The 1/3 threshold of the average population density at 40 persons/km².
6. The current edition of the Yearbook presents only selected issues according to the Delimitation of Rural Areas (DOW). In the development work it is planned to present the phenomena in the above mentioned arrangement in systems, databases and statistical studies and analyses.